

[Stavad]

der en lavere produktion, som betyder, at mængden af produktionsenheder, der produceres til eksport, går ned, vil vi alle blive fattigere, også hr. Alfred Hansen. Derfor vil jeg bede hr. Alfred Hansen om at overveje disse lovforslag endnu en gang, når hr. Alfred Hansen mener, at vores politik på området er så dårlig, men hr. Alfred Hansen ikke har noget andet at sætte i stedet.

Øllgaard (V):

Til hr. Stavad vil jeg sige, at hvis vi skulle drøfte en nærmere gennemgang af historiens gang, vil vi se, at venstreministre, også venstrelandbrugsministre, mange gange var i stand til at dreje udviklingen i den rette retning, men at den periode, der henvises til, jo er karakteriseret ved, at socialdemokratiet alligevel har haft en betydelig indflydelse på flertallet undervejs, og i hvert fald vil socialdemokratiet i andre sammenhænge nok have både ære og ansvar for hovedudviklingen igennem de dér sidste 20 år. Men jeg kunne hurtigt opremse adskillige tilfælde af, at vore ministre var i færd med at dreje udviklingen den rette vej, men at det så blev forkludret igen.

I øvrigt synes jeg, det til enhver tid er mere interessant at tale om de forslag, der foreligger, altså at vi foretog en sammenligning mellem vore forslag til en økonomisk politik og en landbrugspolitik og så regeringens præstationer, idet vi for en sikkerheds skyld sammenlignede dem med alle de utallige råd, vi får af fagøkonomer og kloge folk, deriblandt mange af regeringens embedsmænd. Da deres råd og vores forslag falder smukt sammen, må vi leve i håbet om, at også vores forslag bliver lidt mere interessante for regeringen.

Jeg er en smule skuffet over, at den nye landbrugsminister sagde, at alle kræfterne foreløbig måtte gå med at udmønte den aftale, der er indgået før jul. Det er noget farligt, fordi alle vel er mere eller mindre enige om, at i hvert fald de to foreliggende lovforslag kun betyder en udskydelse af nogle problemer, og at der stadig væk ikke er rørt ved de til grund liggende årsager, hverken med disse forslag eller med den øvrige aftale. Aftalen er betydelig bedre end ingenting til at bøde på skaderne, men de til grund liggende problemer eksisterer i fuldt omfang.

Jeg kan kun give ministeren ret i, at vi alle sammen bør få øje på de lyspunkter, der måtte være, for det er rigtigt, at både optimisme – da den var gældende – og nu pessimisme er selvforstærkende. Da ingen af os med mening kan gå rundt og forstærke en pessimisme, vil jeg gerne tage de lyspunkter, der måtte være, i agt, men jeg vil altså gerne have nogle lyspunkter udpeget, for jeg synes ærlig talt, det er ganske svært at få øje på nogen lyspunkter, hvis man skal være realistisk.

Flere af ordførerne har været inde på, at der nu er ved at være et aldeles akut behov blandt landmændene for at få noget at hægte den nye optimisme op på, nogle helt klare markeringer af en politisk vilje og en politisk handlekraft til, at nu vender det, nu går det i den rigtige retning. Det vil jeg gerne være med til, men jeg vil kun være med til det på et realistisk grundlag, og det er ganske svært for mig at få øje på de fornødne lyspunkter. Jeg bemærkede også, at ingen, heller ikke ministeren, anfægtede vores vurdering, som jeg antydede med nogle tal, og den lader sig heller ikke anfægte, for der er desværre kun grundlag for en uhyggeligt alvorlig vurdering af de problemer, vi her står og taler om.

Grove (KF):

Landbrugsministeren sagde, at det var let at være bagklog. Det er ikke nok, siger oppositionen, hvortil ministeren bemærker, at det siger oppositionen altid, så det skal man ikke tage så højtideligt. Det er rigtigt, at der ikke er meget besvær ved at være bagklog over for denne regering. Vi sagde i foråret, at dette her ikke var nok, og nu et halvt år efter kan vi stå og være bagkloge. Vi sagde i december, at særskatten var en tåbelighed, og nu kan vi stå og være bagkloge. Jeg må indrømme, at det næsten ikke er til at sige noget, uden at vi kommer til at være bagkloge, for med den politik, regeringen fører, kan vi simpelt hen ikke undgå det. Alle kan jo se, at det ikke er tilstrækkeligt, heller ikke det, der bliver lavet i dag.

Derfor undlod ministeren jo også omhyggeligt at svare på de spørgsmål, vi stillede om fremtiden. Jeg spurgte bl. a. ministeren: »Tror ministeren, at man om tre år er i stand til at betale 140.000–150.000 kr. blot for dette her, plus tørkelån, plus de stigende omkost-